

เมืองแห่งภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยและสมุนไพรลำพูน

เทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

การแพทย์แบบดั้งเดิมที่เป็นการใช้สมุนไพรเพื่อส่งเสริมสุขภาพและรักษาโรคเป็นสิ่งที่มีความนิยมกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ เช่นเดียวกับสังคมดั้งเดิมของเมืองลำพูนนับแต่ยุคของพระเจ้าจามเทวี ก็ใช้การแพทย์แบบดั้งเดิมและสมุนไพรในการดูแลสุขภาพประชาชนที่เจ็บไข้ได้ป่วยตลอดมา แต่ผลพวงจากการแพทย์สมัยใหม่ และความอ่อนแอด้านวัฒนธรรมทางสังคม ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกละเลย จนเสียคุณค่าที่มีอยู่ไปอย่างน่าเสียดาย ในระยะเริ่มแรกนั้นนายกเทศมนตรีเมืองลำพูนมีความต้องการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในเขตเทศบาล จึงพยายามค้นหาแนวทางต่างๆ เพื่อเพิ่มรายได้ หลังจากได้ไปศึกษาดูงานที่จังหวัดลำปาง ซึ่งมีการนำสมุนไพรมาผลิตเป็นยาเพื่อจำหน่าย จึงเริ่มทดลองนำยาสมุนไพรมาจำหน่ายให้กับอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในจังหวัดลำพูน ผลของการขายเป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากสมุนไพรเหล่านี้ สามารถรักษาโรคต่างๆ ที่ยาแผนปัจจุบันไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้

เทศบาลเมืองลำพูนและโรงพยาบาลลำพูน ได้เล็งเห็นความสำคัญและต้องการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการใช้สมุนไพร โดยเฉพาะการแพทย์แผนไทยที่เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของเมืองลำพูนและล้านนาไทย ให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสาธารณสุขในระดับท้องถิ่นและสากล

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: พงษ์นิคม

จังหวัด: ชลบุรี

ประชากร: 2,825 คน

พื้นที่: 31.415 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2543 เทศบาลเมืองลำพูน จึงจัดให้มีโครงการ "เมืองแห่งภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยและสมุนไพรลำพูน" โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่าง เทศบาลเมืองลำพูน และโรงพยาบาลลำพูน เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจของชุมชน พัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรให้ได้มาตรฐานสากล และพัฒนาการแพทย์แผนไทยให้เป็นทางเลือกในการรักษาสุขภาพของประชาชน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดตั้งโครงการเมืองแห่งภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยและสมุนไพรลำพูน เป็นโครงการครบวงจร คือ เป็นศูนย์สนับสนุนการใช้แพทย์แผนไทย ให้เป็นทางเลือกในการรักษาโรค พร้อมทั้งมีการจัดอบรมบุคลากรแพทย์แผนไทย และการผลิตสมุนไพรแปรรูป
2. จัดตั้งศูนย์ผลิตสมุนไพรลำพูน พร้อมเครื่องจักรและอุปกรณ์ ตั้งอยู่ในเขตศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองลำพูนพร้อมพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้ชื่อ "สมุนไพรลำพูน" จำนวน 72 รายการ ออกสู่ท้องตลาด มีการควบคุมคุณภาพโดยเภสัชกรแผนไทย และแผนปัจจุบันประกอบด้วย
 - ผลิตภัณฑ์สมุนไพรแบบแคปซูล จำนวน 32 รายการ อาทิเช่น หล้าปักกิ่งแคปซูล ฟ้าทะลายโจรแคปซูล
 - ผลิตภัณฑ์สมุนไพรแบบชาชง จำนวน 23 รายการ เช่น บัวบกชาชง หล้าหนวดแมวชาชง เป็นต้น
 - ผลิตภัณฑ์สมุนไพรแบบลูกกลอน จำนวน 3 รายการ

- ผลิตภัณฑ์สมุนไพรอบแห้ง จำนวน 4 รายการ
- ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ภายนอกและเวชสำอางค์ จำนวน 10 รายการ เช่น ครีมมะขาม สบู่ขมิ้น
- 3. จัดตั้งศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายใต้ชื่อ "ศูนย์จำหน่ายสมุนไพรลำพูน" เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากศูนย์ผลิตสมุนไพรลำพูน นอกจากนี้ยังรับสมัครตัวแทนจำหน่ายที่เป็นร้านขายยา ร้านค้าชุมชน ห้างสรรพสินค้าทั้งในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 16 แห่ง
- 4. จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมแพทย์แผนไทยในชื่อ "ศูนย์ฝึกอบรมเภสัชกรรมและเวชกรรมหริภุญชัย" ภายใต้ความร่วมมือของเทศบาลเมืองลำพูน โรงพยาบาลลำพูน และชมรมอนุรักษ์สมุนไพรและต้นไม้ยางจังหวัดลำพูน โดยจัดการเรียนการสอนในวันเสาร์-อาทิตย์ ณ ศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน สามารถผลิตบุคลากรได้แล้ว ดังนี้
 - หลักสูตรเภสัชกรรมแผนไทย 3 รุ่น จำนวน 99 คน
 - หลักสูตรผดุงครรภ์แผนไทย 3 รุ่น จำนวน 99 คน
 - หลักสูตรเวชกรรมแผนไทย 1 รุ่น จำนวน 23 คน
- 5. จัดตั้งคณะทำงานโดยแบ่งหน้าที่การทำงานออกเป็น 5 ส่วนงาน ดังนี้
 - 1) งานด้านการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ดำเนินการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อป้อนให้กับโครงการฯ ในพื้นที่ต่างๆ ดังนี้
 - พื้นที่ปลูกในเขตหมู่ 7 บ้านต้นธง จำนวน 100 ไร่
 - ศูนย์เพาะชำบริเวณศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน
 - พื้นที่ปลูกใน 15 ชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
 - แปลงสาธิตสมุนไพรในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
 - แปลงสาธิตสมุนไพร สวนสาธารณะเทศบาลเมืองลำพูน
 - แปลงสาธิตสมุนไพรในโรงพยาบาลลำพูน
 - ทางเท้าของถนนทุกสายในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
 - 2) งานผลิตอาหารและยาจากพืชสมุนไพร ดำเนินการผลิตอาหารและยาจากสมุนไพร เพื่อจำหน่ายในเขตชุมชนเทศบาลเมืองลำพูนตามมาตรฐานการผลิต ทั้งนี้ในการดำเนินการผลิตจะมีเภสัชกรเป็นผู้ควบคุมการผลิต สถานที่ดำเนินการ บริเวณอาคารผลิตศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน และบริเวณอาคารผลิตยาทั่วไป (อาคารเภสัชกรรม) โรงพยาบาลลำพูน
 - 3) งานการตลาดผลิตภัณฑ์อาหารและยาจากสมุนไพร ดำเนินการจัดตลาดเพื่อรับซื้อวัตถุดิบ ส่งเสริมการตลาดหาสถานที่วางจำหน่ายผลิตภัณฑ์
 - 4) งานแพทย์แผนไทย ซึ่งเปิดบริการด้านนวดแผนไทย ณ ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน ให้บริการนวดตัว นวดฝ่าเท้า อบสมุนไพร การประคบด้วยสมุนไพร นอกจากนี้ยังออกให้บริการนอกสถานที่ด้วย
 - 5) งานวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยการรับซื้อวัตถุดิบ ตลาดเพื่อการจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารและยาจากพืชสมุนไพร พัฒนารับอาหารและยาจากพืชสมุนไพร วิจัยผลจากการใช้สมุนไพรรักษาโรค เป็นต้น
- 6. พัฒนาและวิจัยตำรับยา ร่วมกับคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเป็นสถานที่ฝึกงานของนักศึกษาจากสถาบันต่างๆ

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. งบประมาณของการเคหะแห่งชาติ จำนวน 6,000,000 บาท ใช้ในการสร้างศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาภาคเหนือตอนบน
2. งบประมาณของกรมการปกครอง จำนวน 12,000,000 บาท และการเคหะแห่งชาติ จำนวน 4,933,000 บาท ใช้ในการก่อสร้างศูนย์ผลิตสมุนไพรลำพูน พร้อมทั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องบรรจุแคปซูลกึ่งอัตโนมัติ เครื่องบรรจุซองชาอัตโนมัติ เครื่องอัดแคปซูลเครื่องอบไฟฟ้าด้วยระบบดิจิตอล เป็นต้น
3. งบประมาณของเทศบาลเมืองลำพูน ดังนี้
 - จำนวน 150,000 บาท เพื่อสร้างศูนย์จำหน่ายสมุนไพรลำพูน
 - งบประมาณจำนวน 667,200 บาท เพื่อเป็นค่าจ้างพนักงาน

ประจำศูนย์ผลิตสมุนไพรลำพูน ดังนี้

- พนักงานผลิตรายวัน 10 คน เฉลี่ยคนละ 2,000 บาท เป็นเงิน 240,000 บาทต่อปี
- พนักงานควบคุมการผลิต 2 คน คนละ 4,100 บาท เป็นเงิน 98,400 ต่อปี
- พนักงานบัญชี 1 คน 4,500 บาทต่อเดือน เป็นเงิน 54,000 บาทต่อปี
- พนักงานคอมพิวเตอร์ 1 คน 6,500 บาทต่อเดือน เป็นเงิน 78,000 บาทต่อปี
- พนักงานคลังสินค้า 2 คน คนละ 4,100 บาท เป็นเงิน 98,400 บาทต่อปี
- นักการ 1 คน 4,100 บาทต่อเดือน เป็นเงิน 49,200 บาทต่อปี
- พนักงานส่งเสริมการขาย 1 คน 4,100 บาทต่อเดือน เป็นเงิน 49,200 บาทต่อปี
- งบประมาณจำนวน 72,000 บาท เป็นค่าจ้างพนักงานขายประจำศูนย์จำหน่ายสมุนไพรลำพูน จำนวน 2 คน ค่าจ้างเดือนละ 3,000 บาท
- งบประมาณจำนวน 98,400 บาท เป็นค่าจ้างพนักงานประจำศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรฯ ดังนี้
 - พนักงานธุรการศูนย์ฝึกอบรม 1 คน 4,100 บาทต่อเดือน เป็นเงิน 49,200 บาทต่อปี
 - พนักงานทำความสะอาด 1 คน 4,100 บาทต่อเดือน เป็นเงิน 49,200 บาทต่อปี

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. อาคารศูนย์ผลิตสมุนไพรลำพูน 1 หลัง
2. อาคารศูนย์จำหน่ายสมุนไพรลำพูน 1 หลัง
3. อาคารศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรและเวชกรรมหัตถุรักษ์ (อาคารศูนย์ปัญญาท้องถิ่นภาคเหนือตอนบน) 1 หลัง
4. สมุนไพร 72 ชนิด
5. เครื่องบรรจุแคปซูลกึ่งอัตโนมัติ
6. เครื่องบรรจุซองชาอัตโนมัติ
7. เครื่องอัดแคปซูล
8. เครื่องอบไฟฟ้าด้วยระบบดิจิทัล

บุคลากร

1. ที่ปรึกษาโครงการฯ จำนวนทั้งสิ้น 76 คน ประกอบด้วย
 - ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ จำนวน 9 คน
 - ที่ปรึกษาภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 21 คน
 - ที่ปรึกษาภาคเอกชน จำนวน 12 คน
 - ที่ปรึกษาด้านวิชาการ จำนวน 34 คน
2. คณะกรรมการบริหารโครงการฯ จำนวนทั้งสิ้น 13 คน มีนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองลำพูน เป็นประธาน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลำพูน เป็นรองประธาน
3. งานผลิตอาหารและยาจากพืชสมุนไพร มีบุคลากรทั้งสิ้น 8 คน ประกอบด้วย
 - ผู้จัดการ 1 คน
 - ผู้ช่วยผู้จัดการ 1 คน
 - เกษตรกรผู้ควบคุมการผลิต 1 คน
 - พนักงานผลิต 3 คน
 - ที่ปรึกษาด้านวิชาการ 2 คน
4. งานส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร มีบุคลากรทั้งสิ้น 6 คน ประกอบด้วย

- ผู้จัดการ 1 คน
- ผู้ช่วยผู้จัดการ 1 คน
- ผู้ดำเนินการปลูกสมุนไพร 4 คน
- ที่ปรึกษาด้านวิชาการ 3 คน
- 5. งานพัฒนาการตลาดผลิตภัณฑ์อาหารและยาจากสมุนไพร มีบุคลากรทั้งสิ้น 8 คน ประกอบด้วย
 - ผู้จัดการ 1 คน
 - ผู้ช่วยผู้จัดการ 1 คน
 - เจ้าหน้าที่ 3 คน
 - ที่ปรึกษาด้านวิชาการ 3 คน
- 6. งานแพทย์แผนไทย มีบุคลากรทั้งสิ้น 9 คน ประกอบไปด้วย
 - ผู้จัดการ 1 คน ผู้ช่วยผู้จัดการ 1 คน ที่ปรึกษาด้านวิชาการ 2 คน และผู้ร่วมดำเนินการ ใน 5 หน่วยงาน ดังนี้
 - แพทย์ของโรงพยาบาลลำพูน
 - แพทย์ของศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน
 - เกสเซอร์โรงพยาบาลลำพูนและศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองลำพูน
 - นักกายภาพบำบัดโรงพยาบาลลำพูน
 - แพทย์แผนไทย
- 7. งานวิจัยและพัฒนา มีบุคลากรทั้งสิ้น 18 คน ประกอบด้วย
 - ผู้จัดการ 1 คน
 - ผู้ช่วยผู้จัดการ 1 คน
 - คณบดีนักวิจัย 10 คน
 - ที่ปรึกษาด้านวิชาการ 5 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วันเดือนปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มกราคม 2543	เขียนโครงการแบบครบวงจร คือ มีศูนย์สนับสนุนการใช้แพทย์แผนไทย ให้เป็นแพทย์ทางเลือก มีการจัดอบรมแพทย์แผนไทย และผลิตสมุนไพรแปรรูปไปพร้อมๆ กัน	นายกเทศมนตรีเมืองลำพูน/ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลำพูน
พฤษภาคม 2543	ของบประมาณจากการเคหะแห่งชาติ ในส่วนของเงินทุนจากโครงการมียาชาว่า เพื่อสร้างอาคารศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาภาคเหนือตอนบน	ผู้บริหารเทศบาลเมืองลำพูน
มิถุนายน 2543	โครงการได้รับการอนุมัติ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ และคณะดำเนินงานโครงการ	
.....**	เชื่อมโยงเครือข่ายกับโรงพยาบาลลำพูนเพื่อขอตัวเกสเซอร์มาควบคุมกระบวนการผลิตยา และวางแผนอบรมแพทย์ทางเลือก	เทศบาลเมืองลำพูน/ คณะดำเนินงานโครงการ
.....**	วางระบบงานให้มีความยั่งยืน โดยจ้างบุคลากรที่จำเป็นไว้ประจำศูนย์ฯ ในส่วนของแพทย์ที่จะเข้าร่วมในโครงการแพทย์แผนไทย ทางเทศบาลได้ขอความร่วมมือโดยตรงผ่านทางโรงพยาบาลลำพูน และเตรียมพัฒนาบุคลากรใหม่ และจัดรายจ่ายทั้งหมดให้อยู่ในงบประมาณ	คณะดำเนินงานโครงการ
.....2545**	ในปี 2545 ของบประมาณจากกรมการปกครอง 12 ล้านบาท เพื่อสร้างอาคารผลิตและแปรรูป พร้อมทั้งซื้อเครื่องจักร จัดตั้งศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยกำหนดให้	ผู้บริหารเทศบาลเมืองลำพูน

	มีตัวแทนจำหน่ายสินค้าสมุนไพร 16 แห่ง ในจังหวัดลำพูน	
มกราคม 2546	- จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมแพทย์แผนไทย ผลิตบุคลากรหลักสูตรเภสัชกรรมแผนไทย หลักสูตรผดุงครรภ์แผนไทย และหลักสูตรเวชกรรมแผนไทย ตามลำดับ - เปิดให้บริการนวดแผนไทย ณ ศูนย์บริการสาธารณสุข เทศบาลเมืองลำพูน	- เทศบาลเมืองลำพูน/คณะดำเนินงานโครงการฯ - คณะดำเนินงานแพทย์แผนไทย

** ขอความอนุเคราะห์กรอกข้อมูลในส่วนที่ว่างด้วยคะ ขอขอบคุณคะ

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

โรงพยาบาลลำพูน	เป็นองค์กรที่ร่วมกันจัดตั้งโครงการในเริ่มแรก ให้การสนับสนุนด้านวิชาการ บุคลากร และสถานที่ รวมทั้งช่วยจัดทำแผนงานโครงการในการเสนอของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ
ชมรมอนุรักษ์สมุนไพรและต้นไม้ยา จังหวัดลำพูน	เข้าร่วมจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมแพทย์แผนไทย
การเคหะแห่งชาติ	สนับสนุนงบประมาณก่อสร้างศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาภาคเหนือตอนบน
กรมการปกครอง	สนับสนุนงบประมาณก่อสร้างศูนย์ผลิตสมุนไพรลำพูน พร้อมทั้งเพื่อจัดซื้อเครื่องจักร อุปกรณ์ในการแปรรูปสมุนไพร

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. การใช้สมุนไพรรักษาโรคไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากคนทั่วไป
2. การแพทย์ทางเลือกไม่เป็นที่แพร่หลาย ประชาชนส่วนใหญ่นิยมรักษากับแพทย์แผนปัจจุบัน
3. งานที่ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่เทศบาลเมืองลำพูนทำเป็นอาชีพเสริม มักเป็นงานรับจ้างทั่วไป หรือการขายแรงงานแบบเป็นครั้งคราวซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดทักษะมากนัก

หลังการดำเนินการ

1. การใช้ยาสมุนไพรในการรักษาโรคได้รับความสนใจจากประชาชนเพิ่มมากขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่เริ่มใช้สมุนไพรรักษาโรคในฐานะที่เป็นทางเลือกในการแพทย์แผนทางเลือก การฝึกอบรมต่างๆเกี่ยวกับการแพทย์ทางเลือกในโครงการต่างๆ ทำให้ชาวบ้านสามารถดูแลสุขภาพของตนเองได้ ทั้งยังพัฒนาเป็นอาชีพต่อไปในอนาคตได้อีกด้วย
2. โครงการนี้ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีประสบการณ์ในเชิงธุรกิจมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในฐานะของผู้ผลิต หรือผู้รับการอบรม ทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ทักษะและวิธีการแก้ปัญหามากขึ้น
3. รายได้ของชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มมากขึ้น วัดได้ดังนี้
 - ในส่วนของศูนย์ผลิตสมุนไพรลำพูน มีการจ้างงานทั้งสิ้น 19 คน เป็นพนักงานประจำ 9 คน พนักงานรายวัน 10 คน

- ศูนย์จำหน่ายสมุนไพรลำพูน ไม่ได้เป็นการจ้างงานแบบให้ค่าตอบแทนเป็นเดือน แต่ให้ค่าตอบแทนตามจำนวนชิ้นของสินค้าที่จำหน่ายได้ โดยมีผู้จำหน่ายสมุนไพร 2 คน รายได้เฉลี่ยเมื่อเริ่มดำเนินการอยู่ที่ประมาณ 820 บาท ปัจจุบันรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 2,500-3,000 บาท
- ผู้ให้บริการนวดแผนไทย จำนวน 6 คน รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน 2,500 บาท
- 4. ผู้ป่วยที่มีอาการปวดข้อ ปวดเข่า โรคกระดูก หันมาใช้บริการด้านการนวดแผนไทย โดยมีจำนวนผู้มารับบริการเฉลี่ยต่อเดือน ดังนี้
 - การนวดตัว 64 ราย
 - นวดฝ่าเท้า 37 ราย
 - อบสมุนไพร 28 ราย
 - การประคบด้วยสมุนไพร 15 ราย

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆของทางราชการที่ไม่สอดคล้องกับสภาพทางธุรกิจ เนื่องจากโครงการมีลักษณะจำลองมาจากการทำธุรกิจ เช่น ขาดความคล่องตัว หรือมีขั้นตอนต่างๆ มากมาย จนทำให้การดำเนินงานล่าช้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ต้องมีการกำหนดไว้ในแผนล่วงหน้าประจำปี บางช่วงมียอดการสั่งซื้อสินค้าเข้ามามากกว่าที่ประเมินไว้ ทางผู้ผลิตไม่สามารถขยายงบประมาณที่ใช้ในการผลิตได้	ทางเทศบาลพยายามแก้ไขโดยการเพิ่มงบประมาณให้มากขึ้นเรื่อยๆ แต่มีการวางแผนในอนาคตว่า อาจมีการเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินการแทนภายใต้การดูแลของเทศบาล

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ภาวะของผู้นำที่มีความคิดริเริ่ม มีความจำเป็นมากในช่วงของการริเริ่มโครงการในระยะแรก
2. บุคลากรที่มีความสามารถ ปรับตัวเข้ากับระบบงานใหม่ได้ดี
3. การตลาดที่เข้มแข็ง เนื่องจากสินค้าประเภทนี้สามารถผลิตได้ง่าย และมักไม่ค่อยได้รับความนิยมจากผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องมีเทคนิคทางการตลาดที่ดี
4. เครือข่ายกับโรงพยาบาล ความช่วยเหลือจากโรงพยาบาลมีความสำคัญ ทั้งในแง่ของการให้คำแนะนำ การช่วยเหลือจากแพทย์

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

โครงการมีแนวทางการขยายงาน จากการแปรรูปไปสู่การปลูกสมุนไพร และการผลิตครบวงจร โดยจะหาพื้นที่เพื่อปลูกสมุนไพรเอง เน้นการวิจัยมากขึ้นเพื่อการพัฒนาสมุนไพรให้มีคุณภาพมากขึ้น

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายอาคม วัฒนากุล
ตำแหน่ง : เทศมนตรี
หน่วยงาน : เทศบาลเมืองลำพูน
ที่อยู่ : 27 ถนนเทศบาล 1 อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000
โทรศัพท์ : 053-511540

ชื่อ-นามสกุล : นางทัศนีย์ สุทธิไชยากุล
ตำแหน่ง : ผู้ช่วยผู้จัดการโครงการเมืองแห่งภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย
และสมุนไพรลำพูน
หน่วยงาน : เทศบาลเมืองลำพูน
ที่อยู่ : 27 ถนนเทศบาล 1 อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000
โทรศัพท์ : 053-511766

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2543

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลเมืองลำพูน
สถานที่ตั้ง	27 ถนนเทศบาล 1 อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน 51000
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	 ตารางกิโลเมตร 60,639,060.90 บาท (ปีงบประมาณ 43) 7.03 % รายจ่ายงบกลาง 25.83 % เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 13.99 % ค่าจ้างชั่วคราว 36.51 % ค่าตอบแทน 1.22 % ค่าสาธารณูปโภค 1.44 % ค่าอุดหนุน 4.98 % ค่าครุภัณฑ์ 8.97% ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	321,445,237.17 บาท (ปีงบประมาณ 43) 15.98 % หมวดภาษีอากร 2.99 % หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ ใบอนุญาต 0.72 % หมวดรายได้จากทรัพย์สิน 0.44 % หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด 79.67 % หมวดเงินอุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	314 คน 87 คน พนักงานท้องถิ่น 35 คน ลูกจ้างประจำ 192 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	15,404 คน
จำนวนครัวเรือน	5,362 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	20,000 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	55,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	เทศบาลเมืองลำพูน ตั้งอยู่ในท้องที่ของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ลักษณะพื้นที่ ตั้งอยู่บนที่ราบทางตะวันตกของแม่น้ำกว๋ง มีคูเมืองล้อมรอบ เนื่องจากในอดีตมีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อน เรียกกันว่า "เมืองหริภุญชัย" มีถนนสายสำคัญกลางเมือง คือ ถนนเจริญราษฎร์ที่ใช้เดินทางไปยังจังหวัดเชียงใหม่